

FACIT TILL SAGOR – SVENSKA FOLKSAGOR

De tre storgummorna Del 1 s. 2

1. Hon ville ha en huslig sonhustru och prinsessan ville helst leka och skämta.
2. Att prinsessan skulle få göra tre prov.
3. Hon skulle spinna, sy och väva och allt skulle vara klart på en natt.
4. Då skulle hon inte få gifta sig med prinsen.

***Vilka ord betyder samma sak?* s. 3**

- 5 vacker
- 2 tycka om
- 6 duktig
- 3 snäll
- 4 skoja
- 1 make, maka
- 10 göra tyg
- 9 önskan
- 14 brodera
- 8 förlovad flicka
- 17 sände
- 11 växt, gräs
- 16 mamma
- 12 göra garn
- 15 önskade
- 13 tråd
- 7 modig

***Svara på frågorna* s. 3**

1. Sy, städa, baka, laga mat ...
2. Han frågade drottningen flera gånger.
3. Drottningen sa nej trots att prinsen tjatade.
4. Man tar reda på om någon klarar av att göra en viss uppgift.

Skriv färdigt meningarna. s. 3

1. prov
2. kunskap
3. lek
4. skämt
5. vilja

De tre storgummorna Del 2 s. 4

1. Hon förstod att hon inte skulle klara provet som drottningen gett henne.
2. Det var vitt som snö och fint som spindelväv.
3. Det var vitt som snö och tätt som ett skinn.
4. De ville vara med på hennes bröllop.

Vad är motsatsen till följande ord? Orden finns i texten. s. 5

1. glad	ledsen
2. skratta	gråta
3. stänga	öppna
4. pytteliten	ofantligt stor
5. svara	fråga
6. sent	tidigt
7. kväll	morgon
8. vara vaken	sova

Vad betyder uttrycken? Ringa in rätt alternativ.

1. God dag
2. Plötsligt
3. I samma ögonblick
4. Att vara glad
5. Göra som någon vill
6. Det var tidigt på morgonen.
7. Omöjligt att se igenom

Skriv färdigt meningarna. Välj bland orden i rutan. s. 5

1. gråta

2. grät
3. spinna
4. spunnit
5. hjälpa
6. hjälp
7. fösvann
8. försvunnen

De tre storgummorna Del 3 s. 6

1. Prinsessan trodde hon skulle slippa göra fler prov.
2. Drottningen hoppades att prinsessan ej skulle klara proven, så att prinsen inte kunde gifta sig med henne.
3. Gumman var väldigt liten och hade en ofantligt stor tumme.
4. Drottningen blev så arg att hennes ögon gnistrade.

Fyll i luckorna. Välj bland orden i rutan.

s. 7

1. håller
2. mister
3. slippa
4. maken
5. hindra

Fyll i tabellen. **s. 7**

1. gråta, grät, gråtit
2. slippa, slapp, sluppit
3. göra, gjorde, gjort
4. förstå, förstod, förstått
5. veta, visste, vetat
6. befälla, befallde, befallt
7. sy, sydde, sytt
8. tro, trodde, trott
9. komma, kom, kommit
10. ha, hade, haft
11. säga, sade, sagt

12. hålla, höll, hållit
13. få, fick, fått
14. se, såg, sett

De tre storgummorna Del 4 s. 8

1. Då skulle man förstå att hon hade fått hjälp med provet.
2. Kungen ville inte att sonhustrun skulle få en stor fot, bak eller tumme.
3. Gummorna försvann och prinsen och prinsessan levde lyckliga.

Lös korsordet. s. 9

1. bak
2. orolig
3. förnäma
4. äldsta
5. ståtlig
6. sonhustru
7. spinna

Ordet i de skuggade rutorna blir BRÖLLOP.

Vad betyder uttrycken? Sätt kryss i rätt ruta. s. 9

1. Man ordnade bröllop.
2. Dagen var slut.
3. Gummorna försvann.
4. Vart gick hon?
5. Så länge de levde.
6. Under mitt liv
7. Vid eget bord
8. Prinsessan var nervös.

Välj rätt form av orden. s. 9

1. går, gick, gått
2. är, varit, var
3. spinner, spunnit, spann
4. ser, såg, sett

De tre storgummorna Extrauppgifter s. 10–11

Hur många ord kan du bilda med bokstäverna i ordet STORGUMMORNA? s. 10

Exempel:

Stor, gummor, gumma, urna, rast, mast, gast, ror, rot, rost, sagor, stam, stag, mus, nos, ros, rus, tur, ort, stor, gorma, ost, mor, suga, truga, gom, tro, tror, arm, man, ram, runa, ruta, som, rom, trams, gran ...

Hur hälsar vi på varandra nu för tiden? s. 10

Exempel:

God dag, god morgon, god kväll, hej, hejsan, tjenare, tjena mors, morsning, shoo bre, ciao...

Hitta på liknelser. s. 10

Exempel:

1. Pojken var svart som en korp, en sotare, natten ...
2. Havet var blått som en klar himmel, en blåsippa, ett moget blåbär ...
3. Den röda solen liknade en tomat, en jordgubbe, ett smultron ...
4. Hans gröna skjorta såg ut som en nyklippt gräsmatta, en tät lövskog, en sommaräng ...
5. Månen lyste gul som en citron, ett gnistrande rapsfält, en maskros, en smörblomma ...

Vad är det här? Välj bland orden i rutan. s. 11

1. linet
2. tyget
3. vävningen
4. husligt arbete
5. gummorna

Rätta felan i meningarna. s. 11

1. **Drottningen** ville inte att prinsen skulle gifta sig.
2. Prinsessan fick göra **tre** prov.
3. En **liten** gumma kom in i stugan.
4. Hon frågade varför prinsessan **grät**.
5. När drottningen fick se de fina skjortorna blev hon **arg**.
6. Prinsessan var **orolig** när man förberedde bröllopet.
7. De tre gummorna satt **för sig själva** på bröllopet.

Lös korsordet. s. 11

Vågrätt

1. tre
2. kung
3. tråd
4. vinter
5. glad

Lodrätt

6. duktig
7. gråta
8. rund
9. tår

Prinsessan på glasberget

Del 1 s. 12

1. Kungen lät så sträng.
2. Den lille mannen blev tillfångatagen och inlåst i en liten stuga.
3. Prinsen tog nyckeln till stugan och låste upp dörren.

Svara på frågorna. s. 13

1. Någon blir mycket arg.
2. Man skulle hugga huvudet av honom.
3. En väldigt kort stund
4. Man är annorlunda och speciell.
5. Ett litet fönster
6. Man griper personen och låser in den.
7. Ett litet hus

Prinsessan på glasberget

Del 2 s. 14

1. Kungen samlade folket till förhör.
2. Han skulle bli tvungen att döda sin son.
3. Hovmännen slaktade ett djur, tog hjärtat från det och sa till kungen att det var pojkens hjärta.
4. Prinsen fick arbete som oxvaktare.

Vilket ord passar till meningarna?

s. 15

1. erkände
2. förskräckt
3. befallde
4. ståtlig
5. pålitlig
6. sysslor

Svara på frågorna. s. 15

Man tycker om någon.

Man gör något som man har lovat att göra/fått order om att göra.

Kungen frågade folket vem som släppt ut den lille mannen.

Man håller inte det man lovat.

Skriv rätt ord i meningarna. Välj bland orden i rutan.

s. 15

1. stängd
2. sprang
3. sprungit
4. stänga
5. springa
6. släppte
7. släppa

Prinsessan på glasberget

Del 3 s. 16

1. Friarna måste rida uppför berget och ta ett guldäpple ur prinsessans hand.
2. Kungen tyckte prinsessans förslag var bra.
3. Man klädde prinsessan i fina kläder och förde upp henne på ett glasberg.

4. Friarna hade glänsande rustningar.

Dra streck till rätt förklaring.

s. 17

friare	en som vill gifta sig
myllra	vimla, yra omkring
stirra	titta, glo
finaste ståt	vackra kläder
grann	vacker, tjusig
rustning	stridskläder
meddelade	berättade
förde	tog med
glänsande	lysande
undrade	frågade
klok	förståndig
äng	hage

Förklara vad som menas. s. 17

1. Riddarna frågade om de fick gifta sig med prinsessan.
2. Kungen visste inte hur han skulle göra.
3. – Jag orkar inte längre.
4. Det var en bra idé.
5. Tävlingen skulle börja.

Fyll i tabellen. s. 17

1. klok, klokare, klokast
2. grann, grannare, grannast
3. vacker, vackrare, vackrast
4. liten, mindre, minst
5. stark, starkare, starkast
6. modig, modigare, modigast
7. fin, finare, finast
8. stor, större, störst
9. snabb, snabbare, snabbast
10. lång, längre, längst

Prinsessan på glasberget

Del 4 s. 18

1. Berget var glashalt.
2. Tävlingen höll på i tre dagar.
3. Kungens oxvaktare vann tävlingen.
4. Han hade fått en bra/magisk/förtrollad häst av den lille mannen.

Vilka ord i rutan passar till följande ord?

s. 19

Brant – höjd, berg, stup
Mantel – kläder, skynke, kappa
Hälsa – bocka, buga sig, niga
Gemål – make, fru, man

Förklara vad som menas.

s. 19

1. Riddaren var helt klädd i guld.
2. Ryttarna red så fort de och hästarna förmådde.
3. Han red snabbt iväg.
4. Kungen ordnade ett ståtligt bröllop.
5. Svärson är detsamma som dotterns make.

Skriv det kursiverade ordet i rätt form.

s. 19

1. såg
2. blåste
3. höll
4. red
5. halkade

Prinsessan på glasberget

Extrauppgifter s. 20–21

Svaren finns i ordgömman. Ringa in dem.

s. 20

1. äpple
2. glugg
3. oxar
4. krona
5. prov
6. guld

7. ängen

Skriv så många rimord som möjligt till följande ord. s. 20

Exempel:

fånga – många, långa, vrånga, trånga, stånga ...

hände – kände, sände, vände, bände, frände, rände, tände ...

sorg – borg, korg, torg ...

fin – bin, lin, flin, glin, skrin, min, grin, porslin, gin ...

is – dis, kis, flis, kris, bris, pris, gris, ris ...

pil – bil, fil, kil, mil, sil, stil, smil ...

Vad gör de olika personerna? s. 20

Exempel:

Kungen jagar, samlar folket, förhör folket, frågar ut prinsen, gråter, ställer till med bröllop ...

Ryttarna friar, ett prov, rider, halkar med hästar, bryter armar och ben ...

Prinsen leker, släpper ut den lille mannen, springer, vaktar oxar, rider, sporrar hästen, hälsar på prinsessan, tar guldäpplet, slänger av sig sin mantel ...

Lös korsordet om sagan. s. 21

1. berget
2. klok
3. jaga
4. rustning
5. benen
6. nej
7. försvann
8. ängen

Ordet i den skuggade raden blir GLASBERG.

Ringa in rätt alternativ. s. 21

1. 2
2. 2
3. 2
4. 1
5. 1

6. 2

7. 1

8. 1

Pojken med fiolen

Del 1 s. 22

1. Pojken var glad för att han hade tjänat pengar och kände sig rik.
2. Han var ledsen för att han inte hade några slantar kvar till sin mor.
3. Han önskade sig en börs som aldrig blev tom, en fiol som skulle få alla att dansa och en bössa som träffade allt han siktade på.

Dra streck mellan de ord som betyder ungefär samma sak. s. 23

lipa	gråta
börs	plånbok
bössa	gevär
riskoja	hydda
ettöring	slant
narra	lura
olycklig	ledsen
krokig	böjd
vandra	gå
bonde	lantbrukare
mor	mamma
gumma	tant
möta	träffa
sjunga	tralla
rik	förmögen
alldeles	helt
tjänst	arbete
fattig	pank

Vad betyder följande uttryck? Ringa in rätt alternativ.

s. 23

1. Det tredje året var slut.
2. Han hade passat får.
3. Mamman slog pojken.
4. Han riktade bössan mot något.
5. Plötsligt mötte han en gumma.

Gör tabellen färdig.**s. 23**

första
andra
tredje
fjärde
femte
sjätte
sjunde
åttonde
nionde
tionde
elfte
tolfte

Pojken med fiolen**Del 2 s. 24**

1. Pojkens mor blev anklagad för stöld och fördes till borgmästaren.
2. Pojken visade borgmästaren att han hade mycket pengar. Han spelade fiol så alla dansade och blev trötta.
3. När han spelade på fiolen måste alla dansa ända tills han slutade spela.

Vad betyder ordet? Kryssa i rätt alternativ.**s. 25**

1. beskylla
2. fråga
3. ljud
4. trästol
5. befolkning
6. snabbt
7. rycka till sig
8. buller
9. väntade
10. mynt
11. leddes
12. förskräckligt
13. nöjd

Svara på frågorna. s. 25

1. Man dansar.
2. Borgmästaren blev fruktansvärt arg.
3. Alla har blivit så trötta. Ingen vill dansa mer.
4. Hatten ramlade ner på golvet.

Idag gör man så här. Vad gjorde man igår? s. 25

stal

köpte

tog

gick

ryckte

klev

skrek

satt

dröjde

satte

Pojken med fiolen Del 3 s. 26

1. En munk kom ridande.
2. Pojken skulle hängas.
3. Han önskade att få spela på fiolen.

Vilka sammansatta ord kan du bilda med hjälp av orden i rutan? s. 27

munkkåpa, galgplats, tjuvskytt, ögonblick, orrfjädrar

Svara på frågorna. s. 27

1. Munken var väldigt rädd och skrek högt.
2. Man tog fast pojken.
3. Man är glad. Man är en gladlynt person.
4. Du ska få det du önskat dig.
5. Man gnäller över något man inte tycker om.

Skriv de kursiverade orden i rätt form. s. 27

tidigt

ledsna
samlats
förfärad
sönder-rivna
skytt

Pojken med fiolen Del 4 s. 28

1. Pojken ville spela på fiolen för att kungen skulle bli så trött av att dansa att han släppte honom fri.
2. Han skulle få prinsessan och halva kungariket.
3. Pojken lät arbetare rusta upp moderns stuga.

Lös korsordet. Alla orden finns i texten.

1. sväva
2. fager
3. fasligt
4. flämta
5. piruett
6. hov
7. följa
8. stråke
9. virvelvind
10. mantel

Ordet som bildas i den skuggade raden blir VALLPOJKEN.

Svara på frågorna. s. 29

1. Kungen var trött och svettig.
2. Pojken skulle slippa sitt straff.
3. Folket hoppade åt alla håll/fram och tillbaka.
4. De andades ut och vilade sig.
5. Man förlovar sig.

Skriv de ord som saknas i uttrycken. s. 29

1. fram och tillbaka
2. upp och ner

3. in och ut
4. hit och dit
5. här och där
6. nu och då
7. ont och gott
8. svart och vitt
9. av och an

Pojken med fiolen Extrauppgifter s. 30–31

Skriv R på raden om det är rätt. Skriv F om det är fel. s. 30

1. R
2. F
3. F
4. F
5. R
6. F
7. R
8. R
9. F
10. R

Stryk under de meningar som är rätt. s. 30

Meningarna 1, 2, 4, 7 är rätt.

I vilken ordning kommer händelserna? Numrera meningarna. s. 30

Meningarna skall numreras 4, 5, 2, 1, 6, 3.

Lös korsordet. s. 31

1. arbeta
2. bössa
3. prinsessan
4. riskoja
5. dansa

Ordet i den skuggade raden är BÖSSA.

Ringa in rätt alternativ. s. 31

1. X
2. 2
3. 1
4. 1
5. X
6. 2
7. 1

Skriv så många rimord som möjligt. s. 31

Exempel:

mor: skor, for, flor, stor, glor, kor, klor, tror, gror, bor, por, svor, snor, ror ...

år: går, får, tår, lår, sår, kår, hår, mår, når, rår, trår, står, klår, spår, flår ...

slant: kant, galant, klant, tant, pant, sant ...